

УДК 377.112.4:379.85

Світлана Масліч

ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА “ІНФОРМАЦІЙНА ОБРОБКА ДАНИХ У ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ” У ПТНЗ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ

В умовах національного і культурного відродження України туризм набуває масового характеру, стає однією з найбільш рентабельних галузей вітчизняного та світового господарства. Розвиток туристичної галузі є одним із пріоритетних завдань державної політики.

У 1996 році в Україні була прийнята Державна програма розвитку туризму до 2005 року. Відповідно з часу здобуття Україною незалежності 1997 рік був кращим за показниками у сфері туризму, за цей час країну відвідало 7,6 млн. іноземців та були надані відповідні послуги 6,5 млн. українських громадян. Туризм розглядається як важливий сектор розвитку української економіки, що визначено Державною програмою розвитку туризму на 2002-2010 роки та новою редакцією закону “Про туризм” [2].

1 серпня 2013 р. Кабінетом Міністрів України схвалено Державну цільову програму розвитку туризму та курортів на період до 2022 р. “Ми ставимо за мету до 2022 року вдвічі збільшити, до 50 млн. осіб на рік, кількість туристів, що приїдуть до нас. Також особлива увага приділяється розвитку внутрішнього туризму. Для цього до кінця року за участі експертів буде розроблена державна програма”, – зазначає Віце-прем’єр-міністр О. Вілкул [6].

Нині світова система підготовки фахівців туристичної галузі вступила в епоху використання Internet-технологій і цілеспрямовано застосовує інформаційно-комунікаційні технології. Проникнення інформаційних технологій в усі складові туризму дає можливість використовувати Internet як засіб залучення клієнтів до туристичних послуг та організовувати зворотній зв’язок із клієнтами (поштові скриньки, Skype, соціальні мережі).

Як зазначає С. Кузик, “навіть найменші туристичні фірми готові впроваджувати інформаційні технології, які здатні впродовж короткого періоду давати необхідну інформацію, зокрема про транспортні засоби, можливості житлово-готельного фонду, а також в автоматичному режимі здійснювати управлінські рішення, пов’язані з реалізацією туризму споживачами” [3, с. 186].

Світовий досвід підготовки фахівців туристичної галузі вивчали Л. Збегень-Маціонг (Польща), А. Рубінштейн, Й. Сторнет і Х. Ванкель (США), Т. Кудрявцева, О. Айгістова, Е. Мошняга, І. Томилов (Росія).

Питаннями підготовки вітчизняних фахівців туристичної галузі займалися Л. Донченко, Н. Ничкало, М. Скрипник, В. Федорченко, Н. Фоменко, Г. Цехмістрова. Досвід підготовки майбутніх агентів з організації туризму у ПТНЗ вивчали Л. Козак, В. Лозовецька, Л. Лук'янова, Н. Мартинова, С. Сисоєва, В. Федорченко, Л. Хомич. Принципи управління сучасним готельним комплексом розглядали Г. Мунін, А. Змійов, Г. Зінов'єв, Є. Самарцев, О. Гаца, К. Максимець, Х. Роглев.

Дослідниками розроблені сучасні концепції управління туристичним бізнесом, що базуються на теоретичних і практичних основах теорії управління.

Відповідно до Указу Президента України № 344/2013 “Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року”, “сучасний ринок праці вимагає від випускника не лише глибоких теоретичних знань, а і здатності самостійно застосовувати їх у нестандартних, постійно змінюваних життєвих ситуаціях, переходу від суспільства знань до суспільства життєво компетентних громадян” [5].

Система професійно-технічної освіти покликана готувати для держави фахівця, здатного самостійно здобувати знання та застосовувати їх на практиці, готового до саморозвитку та самовдосконалення.

Професійно-технічні навчальні заклади (ПТНЗ) покликані використовувати у своїй освітній діяльності такі форми та методи, які б дозволили майбутнім випускникам адаптуватися до сучасних вимог ринку праці.

Використання традиційних технологій навчання при викладанні спеціальних дисциплін у групах із професії “Агент з організації туризму” дає низьку ефективність навчання, оскільки увага учнів акцентується лише на запам'ятовуванні та відтворенні інформації. У процесі формування фахової компетентності майбутніх кваліфікованих робітників виникає потреба розвивати їх креативне мислення, формувати навички комунікативної діяльності та практичної підготовки до моделювання конкретних виробничих ситуацій.

Саме вибір інноваційних форм навчання й особистісно орієнтованої освіти забезпечує підготовку майбутніх фахівців туристичної галузі відповідно до сучасних вимог вітчизняного і світового ринків праці.

Ефективне вирішення окресленої проблеми можливе за допомогою методу проектів. Слід зазначити, що більшість наукових праць присвячено висвітленню впровадження проектних технологій при викладанні предметів загальноосвітнього циклу та професійній підготовці учнів ПТНЗ аграрного і технологічного профілів. Питання використання методу проектів при підготовці майбутніх агентів з організації туризму залишилося поза увагою науковців.

Мета статті – розкрити особливості використання методу проектів при підготовці майбутніх агентів з організації туризму в ПТНЗ на прикладі вивчення теми “Інформаційні технології в системах управління готельним комплексом” у курсі “Інформаційна обробка даних у туристичній галузі”.

Навчальний предмет “Інформаційна обробка даних у туристичній галузі” розглядає використання сучасних комп’ютерних технологій в організації туристичного бізнесу. Однією з тем даного курсу є “Інформаційні технології в системах управління готельним комплексом”.

Відповідно до Державних стандартів системи ПТО в Україні, після вивчення даної теми учні повинні знати загальну характеристику готельного комплексу, системи LodgingTouch, Fidelio, Nimeta, комплекси автоматизації готельного господарства KEI-Hotel, Centium, Dip-Pansion; уміти робити порівняльну характеристику основних систем управління готельним комплексом; знати основи організації готельного господарства і туристичних комплексів, основні положення економіки туризму; робити аналіз вітчизняного та зарубіжного ринків туристичних послуг, давати характеристики обертів туристичної індустрії; робити аналіз змісту, вартості, особливостей послуг готелів.

Вивчення цієї теми доцільно організувати за допомогою методу проектів, який є одним з інноваційних педагогічних технологій.

За визначенням О. Буйницької, “метод проектів – це метод, в основі якого лежить розвиток пізнавальних, творчих навичок студентів, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, критично мислити” [1, с. 133].

В Указі Президента України № 344/2013 “Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року” зазначається: “Ключовим завданням освіти у XXI столітті є розвиток мислення, орієнтованого на майбутнє”. Проектна діяльність сприяє розвитку в учнів навичок XXI століття та формуванню навичок мислення вищих рівнів.

Саме агенти з організації туризму потребують навчання, яке б забезпечувало розвиток творчого мислення, уміння самостійно аналізувати інформацію, прагнути до пошуку оптимальних розв’язків виробничих ситуацій.

Американський учений Б. Блум (B. Bloom) для визначення в учнів рівня розвитку навичок творчого та критичного мислення виділив шість рівнів мислення, а саме: знання, розуміння, використання, аналіз, синтез та оцінювання [7]. Цими якостями повинен володіти сучасний агент з організації туризму: мати високий рівень розвитку аналітичного і синтетичного мислення, уміти аналізувати і систематизувати велику кількість інформації.

Етапи формування навичок мислення високого рівня відображаються у плані навчального проекту, в якому формулюються завдання учням для здійснення проектування.

У ході роботи над навчальним проектом із теми “Інформаційні технології в системах управління готельним комплексом” перед учнями ставиться завдання: під час використання мережі Інтернет навести класифікацію on-line ресурсів для туристичної галузі, проаналізувати, якими комплексами автоматизації користуються сучасні готельні комплекси, дати оцінку ефективності їх використання.

Для виявлення навчальних потреб, рівня знань і вмінь учням пропонується заповнити таблицю З-Х-Д. Для проведення досліджень вони об’єднуються у малі групи. Статисти збирають інформацію про комплекси автоматизації, конструктори наводять їх структурні схеми, аналітики проводять детальний аналіз зібраної інформації (таблиця 1). Результати роботи програмісти відображають у блозі [4].

Таблиця 1

Порівняльна характеристика комплексів автоматизації готельного господарства

№ з/п	Можливості	Комплекс автоматизації готельного господарства			
		“Готель”	“Fidelio”	“Shelter”	“proHotel”
	Бронювання	+	+	+	+
	Управління номерним фондом	+	+	+	+
.
17.	Інтерфейси (можливі взаємодії з різними системами)	-	+	-	-

Таким чином, кожний учень, вступаючи у комунікативний контакт із підприємцями, є залученим до активного навчально-пізнавального процесу. Крім того, учні мають вільний доступ до програмних засобів, які використовуються у туристичному та готельному бізнесі. Тобто вирішення конкретних завдань реалізується на практичному досвіді аналізу використання інформаційних технологій у системах управління готельним комплексом.

Таким чином, результатом роботи над проектом можна вважати сформовані в учнів навички, а саме: використовувати веб-ресурси у професійній діяльності, зокрема в організації роботи готельних комплексів; збирати й обробляти інформацію за допомогою баз даних, використовуючи електронні форми опитування та засоби електронних комунікацій;

упорядковувати та систематизовувати отриману інформацію; аналізувати результати, представлені у вигляді текстової, цифрової та графічної інформації, робити висновки і визначати проблемні запитання; стисло та чітко представляти результати досліджень і добирати найяскравіші переконливі факти для демонстрування думок, ідей; використовувати мультимедійні засоби у навчальній і професійній діяльності.

Робота над проектом формує в учнів і такі навички: інформаційну грамотність (учні швидко й ефективно навчаються знаходити інформацію, критично її оцінюють); ІКТ-грамотність (належне використання цифрових технологій для організації туристичного бізнесу та готельного господарства, використання комп'ютерних технологій як інструменту для досліджень); життєві та кар'єрні навички (гнучкість і пристосовуваність, продуктивність виконання роботи, відповідальність).

Посилання:

1. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання : Навч. посіб. — К. : Центр учбової літератури, 2012. — 240 с.
2. Закон України “Про туризм” від 15.09.1995 № 324/95-ВР. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://kodeksy.com.ua/pro_turizm.htm
3. Кузик С. П. Географія туризму : навч. посібник / С. П. Кузик. — К. : Знання, 2011. — 271 с.
4. Мій отель. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://otel-vvpush.blogspot.com/>
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, схвалена указом Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013 : [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
6. Урядовий портал. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246573785&cat_id=244274130
7. Bloom B. S. Taxonomy of Educational Objectives. The Classification of Educational Goals / Bloom B. S. and others. — N. Y., 1971. — 200 p.

References (transliterated and translated):

1. Buinytska O. Informatsiini tekhnolohii ta tekhnichni zasoby navchania : [navchalnyi posibnyk] (Information technologies and teaching aids) ; [Tutorial], Kyiv, 2012, 240 p.
2. Zakon Ukrayiny “Pro turizm” vid 15.09.1995 №324/95-VR (The Law of Ukraine “On Tourism”). — [Electronic resource]. — Mode of access : http://kodeksy.com.ua/pro_turizm.htm
3. Kuzik S. P. Geographiya turizmu [navchalnyi posibnyk] (Tourism Geography) ; [Tutorial], Kyiv : Knowledge, 2011, 271 p.
4. My Otel (My Hotel). — [Electronic resource]. — Mode of access : <http://otel-vvpush.blogspot.com/>
5. Prezydent Ukrainy Viktor Yanukovych. Ofitsiine Internet predstavnytstvo (The Official Website of the President of Ukraine Viktor Yanukovych. [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>
6. Uriadovyi Portal (The governmental portal). — [Electronic resource]. — Mode of access: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246573785&cat_id=244274130
7. Bloom B. S. and others. Taxonomy of Educational Objectives. The Classification of Educational Goals. N. Y., 1971. 200 p.

Стаття надійшла до редакції 01.10.2013

С. Маслич

Преподавание предмета “Информационная обработка данных в туристической отрасли” в ПТУ путем использования метода проектов

В статье показана актуальность использования инновационных форм обучения в системе профессионально-технического образования для обеспечения подготовки будущих специалистов туристической отрасли в соответствии с требованиями современного рынка труда. Обоснован выбор метода проектов при подготовке будущих агентов по организации туризма в профессионально-техническом учебном заведении. Рассмотрена организация учебной деятельности учащихся на примере темы “Информационные технологии в системах управления гостиничным комплексом” в курсе предмета “Информационная обработка данных в туристической отрасли”. Аргументирована необходимость применения метода проектов при изучении данной темы. Определено, что в основе проектной деятельности лежит развитие познавательных и творческих навыков учащихся. Описаны этапы формирования навыков мышления высокого уровня. Представлены результаты использования метода проектов при подготовке будущих агентов по организации туризма в ПТУ.

Ключевые слова: туристическая отрасль, информационные технологии, метод проектов, навыки мышления.

S. Maslich

**Teaching “The Processing of Information in the Tourism Industry”
Subject at Vocational Schools by Using Method of Projects**

The article explains the relevance of innovative forms of training at vocational schools for training future professionals of tourism industry in accordance with the requirements of the modern labor market. The necessity of choosing the method of projects for training future tourism agents at vocational schools is proved. We examine the organization of students training of the theme “Information technology of management systems in hotel complexes” in the course of the subject “Information processing in the tourism industry”. The necessity of using the method of projects while teaching the topic is argued. It is defined that the basis of the project activity is the development of cognitive and creative skills of students. We describe the stages of critical thinking skills formation. The results of project method using while teaching future tourism agents at vocational schools are presented.

Key words: tourism, information technology, project method, thinking skills.

Рецензент – доктор педагогічних наук,
старший науковий співробітник Л. Є. Сігаєва